

חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

תורה – במדבר פרק יט'

(טז) וְכָל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלָל חָרֵב אוֹ בְּמַת אוֹ בְּעֵצִים אָדָם אוֹ בַקֶּבֶר יִטְמָא שְׁבַעַת יָמִים: (טז) וְכָל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלָל חָרֵב אוֹ בְּמַת אוֹ בְּעֵצִים אָדָם אוֹ בַקֶּבֶר יִטְמָא שְׁבַעַת יָמִים: (טז) וְכָל דֵּי יִקְרַב עַל אַפֵּי חֻקְלָא בְּקִטְל חָרֵב אוֹ בְּמַתָּא אוֹ בַגְּרָמָא דְאַנְשָׂא אוֹ בַקֶּבְרָא יְהִי מְסָאב שְׁבַעַת יוֹמִין:

(יז) וְלִקְחוּ לְטָמֵא מֵעֵפֶר שְׂרַפַת הַחֲטָאִת וְנָתַן עֲלֵיו מִיַּם חַיִּים אֶל כָּלִי: (יז) וְלִקְחוּ לְטָמֵא מֵעֵפֶר שְׂרַפַת הַחֲטָאִת וְנָתַן עֲלֵיו מִיַּם חַיִּים אֶל כָּלִי: (יז) וְיִסְבּוּן לְדַמְסָאב מֵעֵפֶר יְרֵדַת חֲטָאִתָּא וְיִתְנִין (נ"א, ו'תמו) עֲלוּהִי מִי מִבּוּעַ לְמִן:

(יח) וְלִקַח אֲזוּב וְטָבַל בְּמִים אִישׁ טְהוֹר וְהִזָּה עַל הָאֹהֶל וְעַל כָּל הַכְּלִיִּים וְעַל הַנֶּפֶשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנֶּגַע בְּעֵצִים אוֹ בַחֲלָל אוֹ בְּמַת אוֹ בַקֶּבֶר: (יח) וְלִקַח אֲזוּב וְטָבַל בְּמִים אִישׁ טְהוֹר וְהִזָּה עַל הָאֹהֶל וְעַל כָּל הַכְּלִיִּים וְעַל הַנֶּפֶשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנֶּגַע בְּעֵצִים אוֹ בַחֲלָל אוֹ בְּמַת אוֹ בַקֶּבֶר: (יח) וְיִסַּב אֲזוּבָא וְיִטְבּוֹל בְּמֵיָא גְבַר דְּכִי וְיָדֵי עַל מְשִׁכְנָא וְעַל כָּל מְנִיָּא וְעַל נִפְשָׁתָא דֵּי הוּוּ תְּמִן וְעַל דִּיקְרַב בַּגְּרָמָא אוֹ בְּקִטְלָא אוֹ בְּמִיתָא אוֹ בַקֶּבְרָא:

(יט) וְהִזָּה הַטְּהוֹר עַל הַטָּמֵא בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחֲטָאוּ בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטָהַר בְּעֶרְבּוֹ: (יט) וְהִזָּה הַטְּהוֹר עַל הַטָּמֵא בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחֲטָאוּ בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטָהַר בְּעֶרְבּוֹ: (יט) וְיָדֵי דְכִיָּא עַל מְסָאבָא בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיִדְכִנְיָהּ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵיָא וְיִדְכִי בְרִמְשָׂא:

(כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִתּוֹךְ הַקֹּהֶל כִּי אֵת מִקְדָּשׁ יְהוָה טָמָא מִי נִדָּה לֹא זָרַק עֲלָיו טָמָא הוּא: (כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִתּוֹךְ הַקֹּהֶל כִּי אֵת מִקְדָּשׁ יְהוָה טָמָא מִי נִדָּה לֹא זָרַק עֲלָיו טָמָא הוּא: (כ) וּגְבַר דֵּי יִסְתָּאב וְלֹא יָדֵי עֲלוּהִי וְיִשְׁתַּעֲי אֲנָשָׂא הַהוּא מִגּוֹ קֹהֶלָא אַרְי יֵת מִקְדָּשָׁא דִּינִי סָאב מִי אֲדִיּוּתָא לֹא אֲזַדְרִיקוּ עֲלוּהִי מְסָאב הוּא:

(כא) וְהִיָּתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִזָּה מִי הַנֶּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֶּגַע בְּמִי הַנֶּדָּה יִטְמָא עַד הָעֶרְבּוֹ: (כא) וְהִיָּתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִזָּה מִי הַנֶּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֶּגַע בְּמִי הַנֶּדָּה יִטְמָא עַד הָעֶרְבּוֹ: (כא) וְהָיוּ לָהֶן לְקִיָּם עֲלֵם וְדִיָּדֵי מִי אֲדִיּוּתָא יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְדִיקְרַב בְּמִי אֲדִיּוּתָא יְהִי מְסָאב עַד רִמְשָׂא:

רס"י

(כב) ומזה מי הנדה – (נדה יומא יז) רבותינו אמרו שהמזה טהור וזה צל ללמד שהנושא מי חטאת טמא טומאה חמורה לטמא בגדים שעליו משא"כ בנוגע זה שהוליאו כלשון מזה לומר לך שאינו מטמאין עד שיהא צהן שיעור הזאה: והנגע וגו' יטמא – ואין טעון כזום בגדים:

(טז) על פני השדה – (חולין עב) רבותינו דרשו לרבות גולל ודופק ופשוטו על פני השדה שאין קם אהל מטמא המת קם בנגיעה:

(יט) וחטאו ביום השביעי – (ספרי) הוא גמר טהרתו:

(כ) ואיש אשר יטמא וגו' – אם נאמר מקדש למה נאמר משכן וכו' כלאי' בשבועות (דף טז):



חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

נביא – שופטים פרק י"א טז-כ"א

(טז) כִּי בַעֲלוֹתָם מִמִּצְרַיִם וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר עַד יַם סוּף וַיָּבֵא קְדָשָׁה: (טז) אֲרִי
במסקהון ממצרים ואזל ישראל במדברא עד ימא דסוף ואתא לרקם:
(יז) וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל מֶלֶךְ אֲדוֹם לֵאמֹר אָעֲבֹדָה נָא בְּאַרְצְךָ וְלֹא
שָׁמַע מֶלֶךְ אֲדוֹם וְגַם אֶל מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח וְלֹא אָבָה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשׁ: (יז)
ושלח ישראל אזגדין לות מלכא דאדום למימר אעבר כען בארעך ולא שמע מלכא דאדום ואף לות מלכא
דמואב שלח ולא קבל ויתייב ישראל ברקם:
(יח) וַיֵּלֶךְ בְּמִדְבַר וַיִּסָּב אֶת אֶרֶץ אֲדוֹם וְאֶת אֶרֶץ מוֹאָב וַיָּבֵא מִמִּזְרַח שָׁמֶשׁ
לְאֶרֶץ מוֹאָב וַיַּחֲנוּן בְּעֵבֶר אֲרִנּוֹן וְלֹא בָאוּ בְּגִבּוֹל מוֹאָב כִּי אֲרִנּוֹן גְּבוּל מוֹאָב:
(יח) ואזל במדברא ואקיף ית ארע אדום וית ארע מואב ואתו ממדנח שמיא לארעא דמואב ושרו בעיברא
דארננון ולא עלו בתחום מואב ארי ארננון תחום מואב:
(יט) וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי מֶלֶךְ חֲשִׁבוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ
יִשְׂרָאֵל נַעֲבֹדָה נָא בְּאַרְצְךָ עַד מְקוֹמִי: (יט) ושלח ישראל אזגדין לות סיחון מלכא דאמוראה
מלכא דחשבון ואמר ליה ישראל נעבר כען בארעך עד אתרי:
(כ) וְלֹא הָאֱמִינִן סִיחֹן אֶת יִשְׂרָאֵל עֵבֶר בְּגִבְלוֹ וַיֹּאסֶף סִיחֹן אֶת כָּל עַמּוֹ וַיַּחֲנוּ
בְּיַהֲצֵה וַיִּלְחָם עִם יִשְׂרָאֵל: (כ) ולא הימין סיחון ית ישראל למעבר בתחומיה וכנש סיחון ית כל
עמיה ושרו ביהצה ואגיח קרבא עם ישראל:
(כ"א) וַיִּתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סִיחֹן וְאֶת כָּל עַמּוֹ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּיבֹם וַיִּירֹשׁ
יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל אֶרֶץ הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֶּה: (כ"א) ומסר יי אלהא דישראל ית סיחון
וית כל עמיה בידא דישראל ומחוננון וירית ישראל ית כל ארע אמוראה יתיב ארעא ההיא:

רש"י

(יח) וילך במדבר – מן המערב למזרח,
צמינר דרומי של אדום ומואב. ויסב את ארץ
אדום – כל דרומה. ואת ארץ מואב – כל
דרומה, וכשהגיע למקצוע דרומית מזרחית,
פנה אל הצפון לסבוב את מינר המזרחי. ויבא
ממזרח שמש לארץ מואב ויחננון בעבר ארננון
– לסוף מזרחה של ארץ מואב, ושם התחילה
ארץ סיחון ועוג, וכבשו עבר הירדן ממזרח
ארץ כנען ועברו הירדן, ונכנסו לה לארץ
כנען דרך המזרח:

(יז) עד ים סוף – דרומה של ארץ אדום,
וארץ אדום דרומה של ארץ כנען:
(יז) אעבדה נא בארץך – מלכא דאדום,
ליכנס לארץ כנען. וגם אל מלך מואב –
שהיתה ארצו בסוף ארץ אדום, במזרחה של
אדום ובדרומה של ארץ ישראל. ולא אבה –
משה רמזה בתורה (דברים ז כט): כאשר עשו
לי בני עשו היושבים בשעיר והמואבים
היושבים בער, כשם שאדום לא נתנוס לעבור,
כך מואב לא נתנוס לעבור:

כתובים – תהילים פרק צ"א ב'-ז'

(ב) אִמֹר לַיהוָה מַחְסֵי וּמִצִּיּוֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹתַי בּוֹ: (ב) אמר דוד אימר ליי רוחעני וכרך
תוקפי אלהי אכלי במימריה:
(ג) כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִפַּח יְקוֹשׁ מִדְּבַר הַזּוֹת: (ג) ארום הוא יפענך שלמה ברי מפחא ותקלא
ממותא ואתרגושתא:



חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

- (ד) בְּאַבְרָתוֹ יִסֵּף לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תִּתְחַסֶּה עֲנָה וְסַחֲרָה אֲמַתּוֹ: (ה) בטלל שכנתיה יטלל
עלך ותחות טלל יקריה תתרחץ תריסא ועגילא הימנותיה:
(ה) לֹא תִירָא מִפֶּחַד לִילָה מִחֵץ יַעֲוֹף יוֹמָם: (ו) לא תדחל מן דלוחא דמוזיקי דאזלין בליליא
מן גררא דמלאך מותא דשדי ביממא:
(ו) מְדַבֵּר בְּאֵפֶל יַהֲלֵךְ מִקְטָב יִשׁוּד צְהָרִים: (ז) מן מותא די בקבלא מהלך מסיעת שידין
דמחבלין בטיהרא:
(ז) יִפֹּל מוֹצֵדֶךָ אֵלַי וּרְבֵבָה מִימִינֶךָ אֵלַיךְ לֹא יִגָּשׁ: (ח) תדכר שמא דקורשא יפלון מן סטר
שמאלך אלפא ורבותא מן ימינך לותך לא יקרבו ללמנזק:

רס"י

- (ב) אומר לה' מחסי – הוא ומלכותי והכל
ילמדו ממני ולמה אני אומר כן:
(ג) כי הוא יליך מפח יקוש וגו' – לכל אחד
ואחד הוא אומר יושב בסתר עליון:
(ד) באברתו – כנף. יסך – יסוך. תחסה –
תחכסה. אנה וסחרה – הוא אנה המקפת את
- האלם קרוב לארבע רוחותיו, סוחרה לשון
סחור סחור:
(ה) לא תירא – אם תצטח צו. מחץ יעוף
יומם – שד המעופף כחץ:
(ו) מדבר, ומקטב – שמות שלים הם, זה
מזיק כלילה וזה מזיק צהרים. יסוד – יסוד:

משנה – סנהדרין פרק ט'

(א) ואלו הן הנשרפין, הבא על אשה ובתה, ובת פהו שזנתה. יש בכלל אשה
ובתה, בתו, ובת בתו, ובת בנו, ובת אשתו, ובת בתה, ובת בנה, (חמותו,
ואם חמותו, ואם חמיו). ואלו הן הנהרגים, הרוצח ואנשי עיר הנדחת. רוצח
שהכה את רעהו באבן או בברזל, וכבש עליו לתוך המים או לתוך האור
ואינו יכול לעלות משם, ומת, חיב. דחפו לתוך המים או לתוך האור ויכול
לעלות משם, ומת, פטור. שטה בו את הכלב, שטה בו את הנחש, פטור.
השיך בו את הנחש, רבי יהודה מחיב, וחכמים פוטרים. המכה את חברו
בין באגרף בין באגרף ואמרוהו למיתה, והוקל ממה שהיה ולאחר מפאן
הכביד ומת, חיב. רבי נחמיה אומר, פטור, שרגלים לדבר:

רע"ב – (א) ואלו הן הנשרפין. הבא על
אשה ובתה – על אשה שכבר נשא בתה.
דהיינו חמותו: ובת כהן – וכן בת כהן שזנתה.
היא כשרפה: יש בכלל אשה ובתה – כלומר
באשה ובתה כתיבה שריפה כהיא (ויקרא כ)
ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה וגו' באש
ישרפו. ומינה ולפינו כולו הנך נמי דאיתנהו
בשרפה: בתו – מאנוסתו ללאו בת אשתו היא
לחייב עליה משום בת אשתו. דהא לאו בת
אשתו היא: בת בתו ובת בנו – שהיו לו
מאנוסתו: בת אשתו – בין שהיא בתו. בין

שהיא חורגתו: וחמותו – אף על גב דתנא לה
רישא כהיא הבא על אשה שנסא בתה. ולא
מדקשא אחיא. אידי דתני בהך כללל אס
חמותו ואם חמיו דאחיא מדקשא. תני נמי
אגב ריהטא חמותו כהדייהו: כבש עליו –
אחז ראשו של חברו ותקפו בתוך המי' שלא
יוכל להרים ראשו: שטה – גירה: השיך –
שחז הנחש בידו והוליכו והגיע שני הנחש
לגוף של חברו: ר' יהודה מחייב – דסבר
אדם נחש בשניו עומד ומכיון שהגיע שני
הנחש בבשרו של חברו הוי כאילו הרגו וחייב:
וחכמים פוטרים – לקא סברי ארס נחש



חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

מעלמו הוא מקיח הלכך לאו איהו קטליה
אלא גרמא בעלמא הוא ופטור. והלכה
כחכמים: ואמרוהו למיתה – אכל אמרוהו

(ב) נתפנון להרוג את הבהמה והרג את האדם, לנכרי והרג את ישראל, לנפלים, והרג בן קימא, פטור. נתפנון להכותו על מתניו ולא היה בה פדי להמית על מתניו והלכה לה על לבו והיה בה פדי להמית על לבו, ומת, פטור. נתפנון להכותו על לבו והיה בה פדי להמית על לבו והלכה לה על מתניו ולא היה בה פדי להמית על מתניו, ומת, פטור. נתפנון להכות את הגדול ולא היה בה פדי להמית הגדול והלכה לה על הקטן והיה בה פדי להמית את הקטן, ומת, פטור. נתפנון להכות את הגדול ולא היה בה פדי להמית הגדול, ומת, פטור. אבל נתפנון להכות על מתניו והיה בה פדי להמית על מתניו והלכה לה על לבו, ומת, חייב. נתפנון להכות את הגדול והיה בה פדי להמית את הגדול והלכה לה על הקטן, ומת, חייב. רבי שמעון אומר, אפלו נתפנון להרוג את זה והרג את זה, פטור:

ולפרושי אפילו נתכוון להרוג את זה והרג את זה הא צפירוש אמרו ת"ק ומאי אפילו אללא ר"ש ארישא קאי נתכוון להרוג את הבהמה והרג את האדם פטור הא נתכוון להרוג את האדם והרג אדם אחר חייב. ועלה קאמר ר"ש אפילו נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור. והלכה כר"ש:

רע"ב – (ג) והיה זה כדי להמית על לבו ומת פטור – דתתני בעינין שיהא מתכוון למכת מית הוגם שיכנו מכה מיתה: ר"ש אומר אפילו נתכוון להרוג את זה – לאו אסיפא דמלתא דת"ק קאי אהא דקאמר ת"ק נתכוון להכות את הגדול והיה זה כדי להמית את הגדול והלכה על הקטן ומת חייב דאי אהא קאי ר"ש פוטר מצעי ליה ול"ל למיהדר

(ג) רוצח שנתערב באחרים, בלן פטורין. רבי יהודה אומר, בונסין אותן לכפה. כל חייבי מיתות שנתערבו זה בזה, גרונין בקלה. הנסקלין בנשרפין, רבי שמעון אומר, גרונין בסקילה, ששרפה חמורה. וחכמים אומרים, גרונין בשרפה, ששרפה חמורה. אמר להן רבי שמעון, אלו לא היתה שרפה חמורה, לא נתנה לבת בהן שזנתה. אמרו לו, אלו לא היתה סקילה חמורה, לא נתנה למגדף ולעובד עבודה זרה. הנהרגין בנחנקין, רבי שמעון אומר, בסירה. וחכמים אומרים, בחנק:

כרחק כלוה אסורים בהגאה ואפילו הן אלף מפני זה המעורב בהן. הלכך סוקלין את כולם כדי שתתקיים מצות סקילה במוחייב זה. [רי"א] כונסין אותן לכיפה. ואין כריך לסקלן אללא כונסין אותם לחדר. והן מתים ברעב. ואין הלכה כר"י: ר"ש אומר בסייף – שהחנק חמור: והכ"א בחנק – שהסייף חמור:

רע"ב – (ג) רוצח שנתערב באחרים – כגון שנים שהיו עומדים וילא חז מצניהם והרג. שניהם פטורים ואפילו אחד משניהם מוחזק בחסידות. ובידוע שהוא לא זרק החז. אפי"ה לא מחייבין ליה לאידך בחזקה זו: רבי יהודה אומר כונסין אותן לכיפה – מתניתין חסורי מחסרה והכי קתני וסור שנגמר דינו שנתערב בשוררים אחרים. סוקלים אותם דהא על



חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

(ד) מי שנתחייב בשתי מיתות בית דין, נדון בחמונה. עבר עברה שיש בה שתי מיתות, נדון בחמונה. רבי יוסי אומר, נדון בזקה הראשונה שבאה עליו:

תחלה להזהר ולפרוש ממנו הוא נדון אבל לא באסור הבא עליו אחרון ואף על פי שהוא חמור לקסדר ר' יוסי אין איסור חל על איסור ואפילו חמור על הקל ואם נשא צת אלמנה שהיתה תחלה חמותו כשהיתה פנויה ואחר כך נשאת נדון בשריפה ואם היתה אשת איש ואחר כך נעשית חמותו נדון בחנק כמיתה של א"א שהיתה תחלה ואין הלכה כר' יוסי:

(ה) מי ששלקה ושינה, בית דין מכניסין אותו לפכה ומאכילין אותו שעורין עד שפרסו מתבקעת. ההורג נפש שלא בעדים, מכניסין אותו לפכה ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ:

נבקעת: שלא בעדים – שלא בעדות שיהיה מחויב עליה מיתה ומכל מקום ידוע לבית דין שהדבר אמת שבדאי הרג אלא שהוכחו העדים בבדיקות או שלא היתה שם התראה מספקת: ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ – תחלה ואחר כך מאכילין אותו שעורים עד שכריסו נבקעת והיינו רישא ומה שחסר זה גלה זה:

(ו) הגונב את הקסוה והמקלל בקוסם והבוועל ארמית, קנאין פוגעין בו. כהן ששמש בטמאה, אין אחיו הפהנים מביאין אותו לבית דין, אלא פרחי כהנה מוציאין אותו חוץ לעזרה ומפציעין את מוחו בגזירין. זר ששמש במקדש, רבי עקיבא אומר, בחנק. וחכמים אומרים, בידי שמים:

בחורים שמתחיל שער זקנס לפרוח זהם: בנזירין – בקעות של עלים: ר"ע אומר בחנק – נאמר כאן (במדבר א') והזר הקרב יומת. ונאמר להלן (דברים יג) והנביא הוא או חולם החלום הוא יומת. מה להלן בחנק אף כאן בחנק: וחכ"א בידי שמים – נאמר כאן יומת. ונאמר להלן (במדבר יז) כל הקרב הקרב אל משכן ה' יומת. מה להלן בידי שמים אף כאן בידי שמים והלכה כחכמים. ומיתה בידי שמים הוא פחות מן הכרת. שהכרת יש עליו עונש לאחר מיתה אם לא עשה תשובה כראוי. ומיתה בידי שמים אין לאחר מיתה עליו כלום. ורש"י כתב צפ'

רע"ב – (ז) מי שנתחייב שתי מיתות – כגון שעבר עבירה קלה. ונגמר דינו לעבירה קלה וחזר ועבר עבירה חמורה. סלקא לעתך אמינא כיון דנגמר דינו לעבירה קלה. האי גברא קטילא הוא קמ"ל: עבר עבירה שיא בה שתי מיתות – כגון חמותה. והיא אשת איש: נדון בחמורה – בשריפה. מפני שהיא חמותו ולא באשת איש שהיא בחנק: נדון בזיקה הראשונה – באותו איסור שהזקק

רע"ב – (ה) מי שלקה ושנה – שלקה שני פעמים על עבירה שחייבים עליה כרת שכל חיובי כריתות לוקים כשיחזור ויעשה אותה עבירה עצמה פעם שלישית: מכניסין אותו לכיפה – מקום כשיעור קומת אדם ולא יותר. ומאכילין אותו תחלה לחם צר ומים לחץ עד שיוקטנו בני מעיו. והזר מאכילין אותו שעורים שנופחות צמעיו עד שכריסו

רע"ב – (ו) הגונב את הקסוה – אחד מכלי שרת מלשון השות הנסך (במדבר ז) (כב): והמקלל בקוסם – המזכך את השם בשם עבודת כוכבים: והבוועל ארמית – עובדת כוכבים: הנאים פוגעים בו – המקנאים קנאתו של מקום הורגים אותו. והוא שתהיה העובדת כוכבים צת עו"ג. ובשעת מעשה. ובפני עשרה מישראל ואם חסר אחד מן התנאים האלו. אסור להרגו אבל ענשו מפורש על פי נביא יכרת ה' לאיש אשר יעשה. ומלקין אותו ל' מלקיות מדברי סופרים משום נדה. משום שפחה משום עובדת כוכבים משום זונה: פרחי כהונה –



חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

תרומה. וזר. וטמא. וטבול יום ששמשו. ומחוסר כפורים ומחוסר בגדים ושלל קדש ידים ורגלים. ושתויי יין ופרועי ראש. קלח מהם נאמר מיטה בהם צפירוש וקלחם למדום רבותינו מפי הקבלה בג"ש ובהיקש:

במה מדליקין (דף כה) למיטה צידי שמים ימיו נקלטים. ואינו הולך ערירי. כרת אית ביה תרתי ימיו נכרתים. והולך ערירי. ומחוייבי מיטה צידי שמים שעל עסקי מקדש וקדשים הם אחד עשך. ואלו הן האוכל טבל. וכהן טמא שאכל תרומה טהורה. וזה שאכל

גמרא – סנהדרין דף פא' ע"א

נידון: גמרא פשיטא אלא איתגורי איתגור אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שעבר עבירה קלה ונגמר דינו על עבירה קלה וחזר ועבר עבירה חמורה סלקא דעתך אמינא כיון דנגמר דינו לעבירה קלה האי גברא קטילא הוא קא משמע לן בעא מניה (אבוה) [אחזה] דרב יוסף בר חמא מרבה בר נתן מנא הא מילתא דאמור רבנן מי שנתחייב שתי מיתות בית דין נידון בחמורה דכתיב והוליד בן פריץ שופך דם [וגו'] אל ההרים אכל ואת אשת רעהו טמא ואל הגלולים נשא עיניו והוליד בן פריץ שופך דם בסיף את אשת רעהו טימא זו אשת איש בחנק ואל הגלולים נשא עיניו זו עבודת כוכבים בסקילה וכתיב מות יומת דמיו בו יהיה בסקילה מתקיף לה רב נחמן בר יצחק אימא כולהו בסקילה והוליד בן פריץ שופך דם זה בן סורר ומורה דבסקילה אשת רעהו טמא זו נערה המאורסה דבסקילה ואל הגלולים נשא עיניו זו עבודת כוכבים דבסקילה אם כן מאי קא משמע לן יחזקאל דילמא תורה קא מהדר אם כן איבעי ליה לאהדורה כי היכי דאהדרה משה רבינו דרש רב אחא ברבי חנינא מאי דכתיב אל ההרים לא אכל שלא אכל בזכות אבותיו ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל שלא הלך בקומה זקופה ואת אשת רעהו לא טימא שלא ירד לאומנות חבירו ואל אשה נדה לא קירב שלא נהנה מקופה של צדקה וכתיב צדיק הוא חיה יחיה כשהיה רבן גמליאל מגיע למקרא הזה היה בוכה ואמר מאן דעביד לכולהו הוא דחיי בחדא מינייהו לא אמר ליה רבי עקיבא אלא מעתה אל תטמאו בכל אלה הכי נמי בכולהו אין בחדא מינייהו לא אלא באחת מכל אלה הכי נמי באחת מכל אלה:

רש"י על הגמרא

נדון בקלה: אמר רבא – ודאי אי מקמי דאתא לקמן עצדינהו לתרוייהו לא אינטריך לאשמעינן, כי אינטריך למתנייהו כגון דנגמר דינו תחלה לקלה סלקא דעתך אמינא וכו': מנא הא מילתא וכו' – ואף על גב דנגמר

פשיטא – דבחמורה נדון, שהרי אף בה נתחייב דהכי סליק אדעתן לידון בקלה וכי אתגורי אתגר במה שעבר שתי עבירות אילו לא עבר אלא על החמורה היה נדון בה, ועכשיו שהוסף לעבור עמה עבירה אחרת

חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

סיפיה דקרח לדיק הוא חיה יחיה, לומר, זה לדיק גמור ועל כרחך משום ללא עבד הני ללו לדיק הוא חס עבר עבירות אחרות, אלל ללו כמשמעותיה מדריש: אל ההרים לל אלל – שלל נלטרך לזכות לזכותו מחוך שהו חסיד: שלל נהנה מקופה של לדיקה – שהו לזכר גנאי לללס הגו:

דינו לקלה: בסקילה – ללל למיהס זס בסקילה להיל חמורה, ולי ללל נגמר דינו קודס לכו לל אינטריך קרל לללמועינו: זן סורר ומורה – וקרי ליה שופך דס על סס שסופו לשפוך, לללמרינו (סנהדרין עב, ח) שעומד בצרפת לרכיס וכו': ללהלדיה משה – זמשנה תורה: אל ההרים לל אלל –

זוהר – חוקת דף קפג' ע"ב

אַשֶׁר אָמַר יי לְמֹשֶׁה אֲסוּף אֶת הָעָם, בְּגִין דְּהָא בְּאֵר לֹא אַעֲדִי (באר) מְנַיִיהוּ. וְאִי תִימָא, הִיךְ יִכְלִין לְשַׁאבָּא מִנִּיהּ בְּלֹא, אֶלְא אִיהוּ נָפִיק לְתַלְסֵר נַחְלִין, וְנִבְיַע אֶתְמַלִּי וְנָפִיק לְכָל סְטָרִין, וְכִדִּין הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעְתָּא דְשִׁאָרִין וּבַעֲיִין מִיָּיָא, קִימִין עֲלֵיהּ, וְאִמְרִי שִׁירְתָּא. וּמַה אִמְרִי, עֲלֵי בְּאֵר. סְלָקִי מִימִיָּה, לְאַנְפָּקָא מִיִּין לְכָלְא, וּלְאַתְשָׁקָא מִנְּהּ. וְכוּן אִמְרִי תוֹשַׁבְּתָא דְהָא בְּאֵר, בְּאֵר חֲפְרוּחַ שְׁרִים וְגוֹי. מְלָח קְשׁוּט הוּוּ אִמְרִי, וְכוּן הוּא:

מִחְכָּא אֹלִיפְנָא (נ"א תא חו"ג), כָּל מָאן דְּבַעֲי לְאַתְעָרָא מְלִין דְּלַעֲיָלָא, בִּין בְּעוֹבְדָא בִּין בְּמִלָּה. אִי הָהוּא עוֹבְדָא, אִו הָהוּא מְלָח, לֹא אֶתְעָבִיד בְּדָקָא יְאוּת, לֹא אֶתְעָר מִדִּי. כָּל בְּנֵי עֲלָמָא אֲזִלִּין לְבֵי פְּנִישְׁתָּא לְאַתְעָרָא מְלָח דְּלַעֲיָלָא, אֲבָל זְעִירִין אִינּוּן דִּידְעִין לְאַתְעָרָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִיב לְכָלְא דִּידְעִי לְמַקְרִי לִיהּ וּלְאַתְעָרָא מְלָח בְּדָקָא יְאוּת, אֲבָל אִי לֹא יִדְעִי לְמַקְרִי לִיהּ, לֹא אִיהוּ קָרִיב, דְּכִתִּיב (תהלים קמה) קְרוֹב יי לְכָל קוֹרְאִין וְגוֹי. מִאי בְּאִמְת. דִּידְעִי לְאַתְעָרָא מְלָח דְּקְשׁוּט בְּדָקָא יְאוּת, וְכוּן בְּכָלְא:

אוּף הָכָא, הוּוּ אִמְרִי יִשְׂרָאֵל הִנֵּי מְלִין, מְלִין דְּקְשׁוּט, בְּגִין לְאַתְעָרָא (דף קפ"ד ע"א) לְהָא בִּירָא, וּלְאַתְשָׁקָא לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד דְּאִמְרִי הִנֵּי מְלִי לֹא אֶתְעָר. וְכוּן אִפִּילוּ בְּאִינּוּן חֲרָשֵׁי עֲלָמָא, דְּמִשְׁתַּמְשִׁי בְּזִינִין בִּישׁוּי, עַד דְּעָבְדִי עוֹבְדֵי דְקְשׁוּט לְגַבְיִיהוּ, אִי לֹא אִמְרוּ מְלִי דְקְשׁוּט, בְּגִין לְאַמְשָׁבָא לֹון בְּהִנֵּי גְוֹנָא דְבַעֲיִין, לֹא מִתְעָרִין לְגַבְיִיהוּ, וְאִפִּילוּ דְצוּחִי כָּל יוֹמָא בְּמִלִּין אַחֲרָנִין, אִו בְּעוֹבְדָא אַחֲרָא, לֹא מִשְׁכִּין לֹון לְגַבְיִיהוּ לְעֲלָמִין, וְלֹא מִתְעָרִין לְקַבְלִיִּיהוּ: תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (מלכים א יח) וַיִּקְרָאוּ בְּשֵׁם הַבַּעַל וְגוֹי. מִאי טַעְמָא. חַד דְּלֹא רְשׁוּ בְּהָהוּא בַּעַל בְּהָאִי. וְעוֹד דְּמִלִּין לֹא מִתְפַּשְׁרִין בִּינְיִיהוּ, וְאִנְשֵׁי לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַהֵן. הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (מלכים א יח) וְאַתָּה חֲסַבּוֹת אֶת לִבְּם אַחֲרָנִית. זְכָאִין אִינּוּן צְדִיקִיָּיא, דִּידְעִי לְמַקְרִי לְמִאֲרִיִּהוּן בְּדָקָא יְאוּת:

אִמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָכָא בַּעֲיָנָא לְגַלְאָה מְלָח. תָּא חֲזִי, כָּל מָאן דִּידְעִי לְסַדְרָא עוֹבְדָא בְּדָקָא יְאוּת, וְלְסַדְרָא מְלִין בְּדָקָא יְאוּת, הָא וְדָאִי מִתְעָרִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאַמְשָׁבָא מְלִין עֲלָאִין דְּמִתְכַּשְׁרִין. (ס"א ו'א ל'א, ל'א אֶתְכַשֵּׁר לְגַבְיִיהוּ). וְלֹא



חק לישראל – פרשת חוקת יום ד'

אֲכַשְׁרֵ לְגַבְיֵיהוּ אִי הָכִי כָּל עֲלָמָא יְדַעֵי לְסִדְרָא עוֹבְדָא, וְלְסִדְרָא מְלִין, מֵאִי חָשִׁיבוּ דְלֵהוֹן דְּצַדִּיקֵי, דְּיַדְעֵי עֲקָרָא דְמַלְאָה וְעוֹבְדָא, וְיַדְעֵי לְכוּנָא לְפָא וְרַעוּתָא, יִתִּיר מְאֲלִין אַחֲרֵנִין, דְּלֵא יְדַעֵי כָּל כְּרֵ: אֲלֵא אֲלִין דְּלֵא יְדַעֵי עֲקָרָא דְעוֹבְדָא כּוּלֵי הָאִי, אֲלֵא סְדוּרָא בְּעֲלָמָא וְלֵא יִתִּיר, מְשִׁכִּין עֲלֵיהוֹן מְשִׁיכוּ דְבִתְרָא כְּתַפּוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֵא טָס בְּאִוּרָא דְשִׁגְיָחוּ אֲקָרִי: וְאֲלִין דְּיַדְעֵי וּמְכוּוֹנֵי לְפָא וְרַעוּתָא, מִפְּקֵי בְּרַכָּאן מֵאַתְרָא דְמַחְשְׁבָהּ, וְנִפְקֵי בְּכָל גְּזַעִין וְשִׁדְשִׁין בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל בְּדַקָּא יְאִוּת, עַד דְּמַתְּבָרְכוּ עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, וְשִׁמָּא קְדִישָׁא עֲלֵאָה מִתְּבַרְךְ עַל יְדֵיהוֹן. זְכָאָה חוֹלְקֵיהוֹן. דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִיב לְגַבְיֵיהוֹן, וְזַמִּין לְקַבְּלֵיהוֹן, בְּשַׁעֲתָא דְקֶאֱרוֹן לֵיהּ, הוּא זַמִּין לִוְן. בְּשַׁעֲתָא דְאִינוֹן בְּעֲאֲקוּ, הוּא לְגַבְיֵיהוֹן, הוּא אוֹקִיר לִוְן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאִתֵּי, דְּהָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים צא) כִּי בִי חָשַׁק וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁגְּבָהוּ כִּי יַדַּע שְׁמִי:

הלכה – הרמב"ם הלכות פרה אדומה פרק א'

- (ח) פרה שנולד בה פיסול תפדה וכן אם מתה תפדה מפני עורה אבל לא להאכיל בשרה לכלבים:
 (ט) נשחטה לשם חולין תפדה ואינה מכפרת נשחטה על גב מערכתה אין לה פדיון עולמית:
 (י) לקחו פרה ומצאו אחרת נאה ממנה ה"ז תפדה שלא במום:
 (יא) אף כהן הדיוט כשר לשרפת הפרה שנאמר ונתתם אותה אל אלעזר הכהן ועדיין אהרן היה קיים ומפי השמועה למדו זו נעשית באלעזר ושאר כל הפרות בין בכהן גדול בין בכהן הדיוט:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.